

7. Sokolovska, Alla, Tatyana Yefymenko, and Inna Lunina. *The system of tax benefits in Ukraine in the European experience context*. Kiev: Ndfi, 2006. Print.
8. Azarov, Mikola. "State finance stabilization in contest of the reform strategy". *State budget and budgetary strategy in the context of economic reforms*. Vol.1. Kiev: DNU "Acad. Fin. Management", 2011. Print.

Рецензенти:

Опарін В.М. – доктор економічних наук, професор кафедри фінансів ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана";

Дегтярьова Н.В. – кандидат економічних наук, доцент, заступник завідувача кафедри фінансових ринків ДВНЗ "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана".

УДК 338.1:631.11
ББК 65.05

Якубів В.М., Боришкевич І.І.

**ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ
ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ**

ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника",
Міністерство освіти і науки України,
кафедра обліку і аудиту,
76000, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57,
тел. : 596003,
e-mail: valentuna-ya@i.ua,
nata251291@meta.ua

Анотація. У статті висвітлено основні проблеми застосування чинної в Україні спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Узагальнено критеріальні ознаки віднесення суб'єктів малого підприємництва до певних груп платників єдиного податку. Проаналізовано досвід зарубіжних країн стосовно застосування систем оподаткування для малого бізнесу. Обґрунтовано конкретні пропозиції щодо напрямів удосконалення існуючої системи оподаткування в Україні з метою покращення становища суб'єктів малого підприємства.

Ключові слова: спрощена система оподаткування, малий бізнес, суб'єкти малого підприємництва, єдиний податок, удосконалення.

Annotation. The basic problems of application of the operating in Ukraine simplified system of taxation of small business entities are reflected in the article. Generalized criterion signs of taking of small business entities to the certain groups of payers of the single tax. Experience of foreign countries is analyzed in relation to application of the systems of taxation for small business. Grounded specific suggestions in relation to directions of improvement of the existent system of taxation in Ukraine with the purpose of improvement of position of small enterprises.

Keywords: simplified system of taxation, small business, small business entities, united tax, improvement.

Вступ. На сучасному етапі розвитку України провідним сектором ринкової економіки є малий бізнес. Він представлений різними суб'єктами малого підприємництва залежно від установлених критеріїв, а саме – фізичними особами, які зареєстровані як фізичні особи-підприємці, і юридичними особами. У першу чергу, за рахунок діяльності таких суб'єктів задовольняються місцеві потреби в товарах і послугах, тобто соціальні потреби населення, а також спостерігається прогресивний розвиток конкуренції, що є характерною ознакою для всіх ринкових економік. Зростання частки малих та середніх підприємств у загальній структурі підприємництва є позитивним явищем, ос-

кільки якщо брати до уваги великі підприємства, то їх розвиток, як правило, супроводжується розвитком монополій, незважаючи на антимонопольну політику. Окрім того, реєстрація нових суб'єктів малого підприємництва збільшує кількість робочих місць, тим самим знижуючи рівень безробіття в країні, забезпечує умови для підвищення соціально-економічного становища населення та підвищення наповненості місцевих бюджетів за рахунок сплати єдиного податку. Так, у цілому по Україні лише за січень 2013 року ця категорія платників перерахувала до казни понад 456 мільйонів гривень. А це удвічі більше, аніж за аналогічний період минулого року [1]. Проте, незважаючи на реформи уряду 2013 року, згідно з якими заяви про перехід на спрощену систему оподаткування приймаються в електронному вигляді, а ставки єдиного податку для різних груп підприємців поступово знижуються, розвиток тіньового бізнесу цього сектору продовжує існувати.

Суб'єкти малого підприємництва є важливою рушійною силою становлення підприємництва й економічного розвитку України. На фоні світової фінансової кризи розвиток малих підприємств у нашій країні є складним і проблемним. Тому важливим елементом підтримки суб'єктів малого підприємництва є вдосконалення системи їх оподаткування та звітності.

Актуальність нашого дослідження також впливає з того, що важливим є вдосконалення спрощеної системи оподаткування й звітності з урахуванням пріоритету – максимального наповнення дохідної частини бюджету. Очевидно, що процес розвитку малих підприємств повинен мати стратегічну спрямованість, яка передбачає, що, забезпечуючи умови підтримки малого бізнесу, досягається кількісно-якісний розвиток підприємництва, що в майбутньому створюватиме мультиплікативний ефект в економіці країни.

У сучасних умовах розвитку економіки України питаннями стосовно вдосконалення системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва займаються такі вітчизняні вчені: М.Азаров, Л.Бабич, Ф.Бутинець, О.Василик, В.Вишневський, А.Возняк, А.Гальчинський, В.Геєць, Ю.Ємченко, В.Завгородній, В.Кравченко, М.Крупка, В.Литвиненко, О.Лобанов, В.Люткевич, І.Лютий, В.Приймак, А.Соколовська, Ф.Ярошенко, а серед закордонних дослідників варто відзначити П.Бернса, Й.Ворста, П.Друкера, П.Равантлоу, Д.Сторей, П.Хейне, Й.Шумпетера. Водночас на практиці існує ще багато проблем застосування спрощеної системи оподаткування і звітності. Одним з аспектів підтвердження недосконалості існуючої спрощеної системи є той факт, що в Івано-Франківській області у 2013 році не було зареєстровано жодного суб'єкта малого підприємництва – фізичної особи, який би перебував на III групі єдиноподатників за ставкою 3%. У цілому по Україні цей показник становив 0,7% від усіх підприємців-єдиноподатників. Чи доцільно було виділяти цю групу, якщо вона є неприйнятною для підприємця? Чи доцільніше зробити систему оподаткування більш гнучкою й адаптованою для потреб бізнесу?

Постановка завдання. Метою статті є аналіз розвитку малого бізнесу в Україні й удосконалення системи оподаткування суб'єктів малого підприємництва для зменшення тіньового бізнесу цього сектору.

Для досягнення поставленої мети використовувалися такі методи: аналізу й синтезу, розрахунково-конструктивний, порівняння, узагальнення та наукової абстракції.

Результати. Значний вклад суб'єктів малого бізнесу в забезпеченні конкурентного середовища, гнучкості національної економіки, створенні додаткових робочих місць, а також збільшення податкових надходжень, знайшов свій вияв у проведенні спеціальних заходів державної політики та розробці державою різних реформ стосовно підтримки розвитку малого бізнесу.

Програмою економічних реформ на 2010–2014 роки “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава” визначено необхідність поліпшення бізнес-клімату, забезпечення дерегуляції в господарській діяльності, подальшого розвитку підприємництва.

Прийнято Закон України від 22 березня 2012 року № 4618-VI “Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні” [2], яким визначені основні напрями державної політики у сфері розвитку малого та середнього підприємництва і який спрямований на: створення сприятливих умов формування конкурентного середовища в економіці України; підтримку підприємницької ініціативи громадян; стимулювання інвестиційної та інноваційної активності суб’єктів малого й середнього підприємництва та поліпшення їх фінансового стану.

Відповідно до даних, що наведені в Державному комітеті статистики України, за станом на 1 січня 2012 р. у структурі вітчизняного підприємництва за розміром підприємства частка малих підприємств становила 93,7%, середніх – 5,7% та великих – 0,6%. Протягом 2010–2012 років ці показники не зазнали суттєвих змін [3].

Найбільша кількість суб’єктів малого підприємництва здійснює свою діяльність в Івано-Франківській області, місті Київ, Миколаївській, Одеській, Харківській, Запорізькій, Закарпатській і Чернівецькій областях.

Відповідно до ст. 55 Господарського кодексу України, суб’єктами мікропідприємництва є:

- фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи-підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 10 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;
- юридичні особи – суб’єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 10 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.

Суб’єктами малого підприємництва є:

- фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи-підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;
- юридичні особи – суб’єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України [4].

З метою регулювання діяльності суб’єктів малого підприємництва використовується спрощена система оподаткування обліку та звітності. Згідно із цією системою, в Україні виділено 6 груп спрощенців: 4 групи для фізичних осіб-підприємців і 2 групи – для юридичних осіб залежно від різних критеріїв [5–7] (табл. 1).

Оскільки розмір мінімальної заробітної плати, починаючи з 1 грудня 2013 року становить 1 218 грн, то розмір єдиного податку для першої групи – фізичних осіб-підприємців знаходиться в межах від 12,18 грн (1 218 грн · 0,01) до 121,8 грн (1 218 грн · 0,1). Відсоток сплати єдиного податку від мінімальної заробітної плати встановлюється територіальним органом Міністерства доходів і зборів України. Розмір єдиного податку для другої

групи – фізичних осіб-підприємців знаходиться в межах від 24,36 грн (1 218 грн · 0,02) до 243,6 грн (1 218 грн · 0,2).

Таблиця 1

Критерії для суб'єктів господарювання, які можуть обрати спрощену систему оподаткування, обліку та звітності

Група	Критерії за групами:		Види діяльності	Ставки податку	Строки подання звітності	Терміни сплати податку
	наймані особи	обсяг річного доходу				
1 група (фізичні особи-підприємці)	без найманих працівників	не перевищує 150 000 грн	1) роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках; 2) господарська діяльність з надання побутових послуг населенню	1–10% МЗП* на місяць	у строк, установлений для річного (звітного) періоду	авансовим внеском не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця
2 група (фізичні особи-підприємці)	одночасно не перевищує 10 осіб	не перевищує 1 млн грн	1) господарська діяльність з надання послуг (у тому числі побутових) платникам єдиного податку та/або населенню; 2) виробництво та/або продаж товарів; 3) діяльність у сфері ресторанного господарства	2–20 % МЗП на місяць	у строк, установлений для річного (звітного) періоду	авансовим внеском не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця
3 група (фізичні особи-підприємці)	одночасно не перевищує 20 осіб	не перевищує 3 млн грн	будь-які види діяльності, крім тих, які заборонені платникам єдиного податку	3% від доходу для платників ПДВ** 5% від доходу для неплатників ПДВ	у строк, установлений для квартального (звітного) періоду	протягом 10 календарних днів після граничного строку подання квартальної декларації
4 група (юридичні особи)	Середньо-облікова кількість не перевищує 50 осіб	не перевищує 5 млн грн	будь-які види діяльності, крім тих, які заборонені платникам єдиного податку	3% від доходу для платників ПДВ 5% від доходу для неплатників ПДВ	у строк, установлений для квартального (звітного) періоду	протягом 10 календарних днів після граничного строку подання квартальної декларації

Продовж. табл. 1

5 група (фізичні особи-підприємці)	не обмежена	не перевищує 20 млн грн	будь-які види діяльності, крім тих, які заборонені платникам єдиного податку	5% від доходу для платників ПДВ 7% від доходу для неплатників ПДВ	у строк, установлений для квартального (звітнього) періоду	протягом 10 календарних днів після граничного строку подання квартальної декларації
6 група (юридичні особи)	не обмежена	не перевищує 20 млн грн	будь-які види діяльності, крім тих, які заборонені платникам єдиного податку	5% від доходу для платників ПДВ 7% від доходу для неплатників ПДВ	у строк, установлений для квартального (звітнього) періоду	протягом 10 календарних днів після граничного строку подання квартальної декларації

* МЗП – мінімальна заробітна плата;

** ПДВ – податок на додану вартість.

Джерело: розробка автора.

Стосовно сплати податку для всіх наступних груп спрощеної системи оподаткування, то встановлені ставки податку справляються з отриманого доходу єдиноподатників, а не з прибутку, як це передбачено для загальної системи оподаткування. Нагадаємо, що ставка податку на прибуток, починаючи з 1 січня 2013 року становить 19%, а у 2014 році передбачається її зниження до 16%.

Суб'єкти малого підприємництва можуть отримувати певні доходи й при цьому нести великі витрати, у такому разі прибуток буде незначним. Тобто платники таких категорій при незначному прибутку сплачують досить велику суму податку, оскільки він розраховується з доходу. У середньому рентабельність для суб'єктів малого бізнесу становить 10%. Виходячи із цього, розрахуємо розмір єдиного податку при різному рівні витрат для суб'єктів 3 та 4 груп. Припускаємо, що всі отримані доходи та понесені витрати пов'язані з реалізацією продукції. Розрахунок подамо у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2

Розрахунок розміру єдиного податку при різному рівні доходів і витрат підприємства

Можливі варіанти витрат, грн	Рентабельність, 10% (Прибуток/Витрати)	Прибуток, грн	Дохід, грн (Витрати + Прибуток)	3% зі сплатою ПДВ*			Сума єдиного податку і ПДВ	5% без сплат ПДВ
				3% від доходу	ПЗ**	ПК***		
Варіант 1 600 000	$0,1 = x/600\,000$	60 000	660 000	$660\,000 \cdot 0,03 = 19\,800$	$660\,000/6 = 110\,000$	$600\,000/6 = 100\,000$	$19\,800 + (110\,000 - 100\,000) \cdot 0,2 = 21\,800$	$660\,000 \cdot 0,05 = 33\,000$

Варіант 2 1 000 000	$0,1 = x/1\ 000\ 000$	100 000	1 100 000	$1\ 100\ 000 \cdot 0,03 = 33\ 000$	$1\ 100\ 000/6 = 183\ 333$	$1\ 000\ 000/6 = 166\ 667$	$33\ 000 + (183\ 333 - 166\ 667) \cdot 0,2 = 36\ 333,2$	$1\ 100\ 000 \cdot 0,05 = 55\ 000$
Варіант 2 2 800 000	$0,1 = x/2\ 800\ 000$	280 000	3 080 000	$3\ 080\ 000 \cdot 0,03 = 92\ 400$	$3\ 080\ 000/6 = 513\ 333$	$2\ 800\ 000/6 = 466\ 667$	$92\ 400 + (513\ 333 - 466\ 667) \cdot 0,2 = 101\ 733,2$	$3\ 080\ 000 \cdot 0,05 = 154\ 000$

* ПДВ – податок на додану вартість;

** ПЗ – податкове зобов'язання;

*** ПК – податковий кредит.

Джерело: розробка автора.

Отже, якщо припустити, що рентабельність становить 10%, то єдиноподатнику вигідніше сплачувати податок за ставкою 3% зі сплатою ПДВ, ніж за ставкою 5% без сплати ПДВ. Розрахуємо це співвідношення:

Варіант 1

$$21\ 800/33\ 000 \cdot 100\% = 66,06\%$$

$$100\% - 66,06 = 33,94\%$$

Варіант 2

$$36\ 333,2/55\ 000 \cdot 100\% = 66,06\%$$

$$100\% - 66,06 = 33,94\%$$

Варіант 3

$$101\ 733,2/154\ 000 \cdot 100\% = 66,06\%$$

$$100\% - 66,06 = 33,94\%$$

Тепер розрахуємо частку єдиного податку за ставкою 5% у частині прибутку по кожному з варіантів:

Варіант 1

$$33\ 000/60\ 000 \cdot 100\% = 55\%$$

Варіант 2

$$55\ 000/100\ 000 \cdot 100\% = 55\%$$

Варіант 3

$$154\ 000/280\ 000 \cdot 100\% = 55\%$$

Таким чином виходить, що зі свого прибутку при рівні рентабельності 10% суб'єкти малого підприємництва повинні сплачувати 55% єдиного податку від суми отриманого доходу. Тому таке оподаткування при заданих умовах є неефективним, оскільки їм доцільніше перебувати на загальній системі оподаткування, де ставка податку з прибутку становить 19%.

Підсумовуючи, очевидно, що застосування чинної спрощеної системи оподаткування доходів є неадекватним і не стимулює малі підприємства ефективно працювати й розвиватись.

Вивчення зарубіжного досвіду застосування спрощеної системи оподаткування для малого бізнесу [8] показує, що ефективними є системи оподаткування, які передбачають оподаткування прибутку, а не доходу та диференційовані системи.

Ураховуючи наявні недоліки діючої спрощеної системи оподаткування, пропонуємо здійснити ряд змін:

1) удосконалити систему, оскільки базою оподаткування має бути сума отриманого прибутку підприємства, а не доходу;

2) уточнити ставку єдиного податку для різних груп з урахуванням нової бази оподаткування;

3) установити диференційовану шкалу оподаткування суб'єктів малого підприємства залежно від розміру доходу;

4) уточнити Податкову декларацію платника єдиного податку – фізичної особи, а також Податкову декларацію платника єдиного податку – юридичної особи, виходячи з Податкової декларації з податку на прибуток, тобто внести необхідні рядки витрат й оподаткованого прибутку.

Висновки. Дослідивши роль суб'єктів малого бізнесу в економіці України й у зарубіжних країнах, а також проаналізувавши чинну спрощену систему оподаткування, було встановлено недосконалість цієї системи, яка гальмує розвиток малого бізнесу й країни в цілому. Тому ми запропонували дещо реформовану спрощену систему оподаткування, що є важливою складовою для підтримки суб'єктів малого підприємництва та в перспективі джерелом додаткових доходів держави за умови детінізації економіки в малому бізнесі.

Процес розвитку малих підприємств повинен бути спрямований на перспективу, тобто мати стратегічний характер, а отже, і розробка нової спрощеної системи оподаткування повинна також мати стратегічну спрямованість. Запровадження нової системи мусить забезпечити ведення суб'єктами малого бізнесу своєї діяльності відкрито й прозоро, вона повинна стимулювати до реєстрації нових малих підприємств. Усе це, у свою чергу, приведе до підвищення соціально-економічного зростання, науково-технічного, інноваційного розвитку, створення нових робочих місць і підтримки продовольчої безпеки країни, оскільки малий бізнес займає найбільшу питому вагу серед усіх суб'єктів підприємницької діяльності.

1. Велику дорогу малому бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://newsradio.com.ua/2013_02_15/Veliku-dorogu-malomu-b-znesu/.
2. Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні: Закон України № 4618-VI від 22 березня 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>.
3. Аналітичний звіт про стан і перспективи розвитку малого та середнього підприємництва в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkrp.gov.ua/info/1220>.
4. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page2>.
5. Якубів В. М. Оптимізація системи оподаткування, обліку і звітності на малих підприємствах: управлінський аспект / В. М. Якубів, Л. С. Сас // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія економіка. – Ужгород : Ужгород. нац. ун-т, 2012. – Вип. 35. – Ч. 2. – С. 274–277.
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
7. Закон України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
8. Черненко С. М. Зарубіжний досвід розвитку малого підприємництва в контексті інноваційного розвитку економіки / С. М. Черненко // Економічні інновації : зб. наук. пр. – Одеса : Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України, 2011. – 262 с.

References

1. “Great way for small business”. Web. <http://newsradio.com.ua/2013_02_15/Veliku-dorogu-malomu-b-znesu/>.
2. “Law of Ukraine On the Development and State Support of Small and Medium Enterprises in Ukraine № 4618 -VI dated 22 March 2012”. Web.<<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>>.
3. “Analytical report on the status and prospects of development of small and medium enterprises in Ukraine”. Web. <[Http://www.dkrp.gov.ua/info/1220](http://www.dkrp.gov.ua/info/1220)>.
4. “Commercial Code of Ukraine”. Web.<<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page2>>.
5. Jakubiv, Valentyna, and Ljudmyla Sus. “Optimization of taxation, accounting and reporting for small businesses : managerial perspective”. *Scientific Bulletin of the Uzhgorod University. Series economics*. 2.35 (2012): 274–277. Print.
6. “Tax Code of Ukraine on 02. 12. 2010 № 2755”. Web.<<http://www.zakon.rada.gov.ua>>.

7. "Law of Ukraine On Amendments to the Tax Code of Ukraine and some other legislative acts of Ukraine on the simplified system of taxation, accounting and reporting". <http://www.zakon.rada.gov.ua>. Web.
8. Chernenko, S. "Foreign experience of small business in the innovative development of economy". *Economic Innovation*. Odessa: Odessa Institute of Market Problems and Economic-Ecological Research of NAS of Ukraine, 2011. Print.

Рецензент:

Ткачук І.Г. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника".

УДК657:336.226

ББК 65.052:65.9

Кріль Я.Я., Неманова Х.Л.

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ ДОДАТКОВОГО БЛАГА

Львівський національний університет
імені Івана Франка,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра обліку і аудиту,
79008, м. Львів, просп. Свободи, 18,
тел. : 0322394034,
e-mail: blahodyr@rambler.ru

Анотація. Стаття присвячена дослідженню головних засад оподаткування доходів фізичних осіб. Зокрема, зосереджено увагу на проблемних аспектах нарахування податку на доходи фізичних осіб та єдиного соціального внеску з доходу у формі додаткового блага. У науковому дослідженні здійснено узагальнення щодо оподаткування додаткових благ, які отримує працівник підприємства від роботодавця в розрізі їх основних можливих видів.

Ключові слова: виплата, додаткове благо, дохід, єдиний внесок на соціальне страхування, податок на доходи фізичних осіб, податкова соціальна пільга.

Annotation. The article is directed to research of basic principles of taxation of profits of physical persons. In particular, concentrated attention on the problem aspects of extra charge of tax on the profits of physical persons and unique social payment from a profit in form additional profits. In generalization is carried out scientific research in relation to taxation of the additional profits which are got by the worker of enterprise from an employer.

Keywords: payment, additional profit, profit, unique payment, on social security, tax on the profits of physical persons, tax social deduction.

Вступ. Незважаючи на те, що Податковий кодекс України (ПКУ), норми якого встановлюють та регламентують основні засади нарахування, сплати податків і зборів, а також порядок формування податкової звітності, вступив у дію з 1 січня 2011 року (норми щодо податку на прибуток з 1 квітня 2011 року), науковці та практики й сьогодні стикаються з проблемними питаннями, які виникають у процесі оподаткування окремих об'єктів. ПКУ запровадив низку нових положень, зокрема тих, які стосуються податку на доходи фізичних осіб, тому актуальним постає питання дослідження впливу цих новацій на функціонування податку на доходи фізичних осіб, його вкладу у формування доходів бюджету.

Оподаткування доходів фізичних осіб відбувається в розрізі заробітної плати та прирівняних до неї доходів, додаткового блага, яке отримує працівник, та інших доходів платника податку. Найбільші проблеми стосовно визначення податкової бази у